

Trích thư Ông Vô Danh ở Pháp

"... Tôi làm một nghề có liên hệ với nghề xây dựng Công Chánh, tôi người miền Nam sinh trưởng ở Sài Gòn, gần nhà mấy ông đồ nho già cũng người miền Nam. Tôi lưu lạc đây đó được hơn một năm nay, tình cờ được đọc những lá thư A.H.C.C., cảm thấy lại được gần những nghề quen thuộc và không thấy bị lẻ loi nơi đất khách quê người..."

"... Tôi còn nhớ được một ít câu vè và ca dao, xin viết ra đây để Ban Biên Tập xét xem hợp với tôn chỉ của lá thư thi đang..."

"Ban Biên Tập khỏi nghĩ đến người vô danh. Họ sẽ tìm đọc lá thư A.H.C.C. Số 8 ở nơi bạn hữu."

Ký tên "Vô Danh"

Ca dao và vè về Việt Nam

A. Lá thư C.C. số 8 ra vào ngày Tết Âm Lịch. Vậy có mấy câu vè về Tết:

- 1) Nhà nào nhà này, còn đèn còn lửa,
Mở cửa cho anh em chúng tôi vào,
Bước lên giường cao thấy đôi rồng ấp,
Bước xuống giường thấp thấy đôi rồng châu.
Bước ra đằng sau thấy nhà ngói bèo
Voi ông còn buộc, ngựa ông còn cầm
Ông sống một trăm thêm năm tuổi lẻ
Vợ ông sinh đẻ những con tốt lành
Những con như tranh, những con như rôi.

(Xưa có tục đi xin mở hăng, bài vè trên để chúc tụng.)

- 2) Mừng một thi ở nhà cha
Mừng hai nhà vợ, mừng ba nhà thầy.
(Ngày Tết để tỏ ra gia đình sum họp và tạ nghĩa thầy.)

1

2

- 3) Khôn ngoan đến cửa quan mới biết
Giàu có đến 30 tết mới hay.
(Đi đôi nợ trước tết, sợ sang năm mới thi đông.)

B. Ca dao (tả chân):

- 4) Rong băng cái thúng mả thúng hai đầu
Bên ta thì có bên Tàu thì không.
(Các nước Âu Tây đều có cả.)
- 5) Thàng chín có chiếu vua ra
Cầm quân không đày người ta hải hững
Không đi thì chợ không đông
Đi ra bóc lột quân chồng sao đang
Có quân ra quân bán hàng
Không quân dùng nấp đầu làng trông quan.
(Thối các vua nhà Nguyễn cầm đũa bả mặc váy.)
- 6) Những cô má đỏ hồng hồng,
Nước tình tát mấy gầu sông cho vởi,
Những cô có bộ mi dài,
Tở tỉnh đót được một vại thúng tro.
Những cô thất đày lưng ong,
Giếng tình phải đặt chuyên đò sang ngang.
Những cô có bộ chân trắng
Một đêm chịu được mấy làng trai tỏ.

C. Ca dao (tả tính tình):

- 7) Tạo hóa sinh chi giới hên,
Thay lông đổi dạ biết bao phen.
Tây sang: hí hửng lom khom vái
Nhật đến: vội vãng khúm núm khen
Xã hội: hoan hô như sấm dậy
Bảo hoàng: vạn tuế cũng rùm beng.
Cộng hòa nhân vị: xun xoe tán
Tạo hóa sinh chi cái giới hên.
(Tuy thế mà dân hên cũng biết oán để quốc nên có
những câu sau):

8) Việt Nam độc lập thế nào?

Có phải thắng Nhật thay vào thắng Tây.

Việt Nam độc lập thế này:

Còn quân lùn ở, có ngày tuyệt vong.

Tây khóc Nhật cười Tàu lo

Việt Nam độc lập chết co đây đởng.

(Trong khoảng 1943-45 ở miền Bắc chết đói đến cả triệu người, cho nên trong các làng xóm có ngay những câu truyền khẩu trên, và lan ngay vào miền Nam. Các cụ đồ miền Nam rất thém và vịnh ngay lại theo lời sấm Trạng Trình như sau):

D. Sấm:

9) Đất nước độc lập thế nào?

Bao giờ con Khuyển thay vào con Mù?

Bây giờ độc lập hai chiều,

Dân ngu lăm chu, dân hiền nãm co,

Khuyển cười, Mù khóc, Tiêu lo

Đất nước độc lập đói no trăm chiều.

(Bài này am chỉ có ba siêu cường nay mới thấy có hai. Mới đây Mao sênh sáng có nói về tình hình Đông Nam Á: "đuôi con cạp ra cửa trước thì có ngay con chó sói vào cửa sau". Có lẽ con Mù cũng giống con cạp. Chưa thấy độc lập 2 chiều có lẽ 5 hay 10 năm nữa, nhưng đã thấy dân lăm chu, dân nãm co, đói no trăm chiều.)

E. Về chàm biếm:

10) Ra Bắc nhận họ

Vô Nam nhận hăng

(Từ khi đất nước đã thống nhất, người Bắc trước di củ vào Nam, mong được phép ra Bắc để nhận họ. Còn người Bắc vô Nam cốt mua hay xin các đồ dưng.)

F. Dùng vẽ để làm thể lệ xây dựng và tả cách bài trí nhà ở:

11) Ngói đỡ lợp nghē, lợp trên đē lợp dưới
Đá xanh xây công, hōn dưới nâng hōn trên.

12) Nhà anh chỉ có một gian
Nửa thi lăm bèo nửa toan lăm buồng.

13) Đánh tranh lợp bức thảo đường
Một gian nước biếc mây vầng chia đôi.

14) Con có cha như nhā có nóc
Được giở cất nóc tổ lên cho.

Bài Vịnh Lá Thư C.C.

Đất nát nhā tan cōn đường,
Lập Thờ Công Chánh bốn phường một nhā.
Còn trời, còn đất, còn ta,
Còn cūng đồng nghiệp, cōn đa tình thương.
Ôc lộ nhất tâm sở trưởng,
Pa* tròn, ke méo, trâm đường tiến thân.
Thủ xem con Tạo xoay vān,
Xá chi hậu tiến không cần chuyên môn.

Vô Danh tử Pháp Quốc.

* Pa là compas cũng như equerre gọi là Ke.